

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 29-10-2021 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.6060.79.2021.MKS

**Pan
Marek Pietrzyński
Ławnik Sądu Okręgowego w
Poznaniu**

**adres email:
marek@pietrzynski.pl**

Szanowny Panie,

w nawiązaniu do Pana pisma z dnia 15 października 2021 r., działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627; dalej ustawa o RPO), uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Zgodnie z art. 208 ust. 1 Konstytucji, Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży praw i wolności człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji oraz innych aktach normatywnych. Szczegółowe kompetencje Rzecznika określa ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich*. Należy podkreślić, iż ustrojowe wyodrębnienie RPO miało na celu stworzenie instytucji zajmującej się badaniem przejawów działalności organów władzy publicznej, prowadzących, czy też mogących prowadzić, do naruszeń praw i wolności człowieka i obywatela.

Trzeba również dodać, że z przewidzianych w ustawie *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* środków działania Rzecznik powinien korzystać wyjątkowo, na zasadzie subsydiarności, zwłaszcza wówczas, gdy w sprawie istnieje konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego budzącego wątpliwości z punktu widzenia ochrony praw i wolności albo gdy sprawa ma charakter precedensowy i jej rozstrzygnięcie będzie miało istotne znaczenie dla ukształtowania sytuacji prawnej innych obywateli.

Odnosząc się do Pana wniosku, uprzejmie informuję, że Rzecznik Praw Obywatelskich podjął już właściwe działania w ramach przysługujących mu kompetencji, które odnosiły się do zmian legislacyjnych wprowadzonych na mocy art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090).

Rzecznik Praw Obywatelskich, Naczelna Rada Adwokacka, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych, Stowarzyszenie Sędziów „Themis” oraz Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia” w wydanym w dniu 7 lipca 2021 r. Memorandum w sprawie prawa obywatela do sądu wskazali m.in. na fakt, że zmiany wprowadzane ustawą z dnia 28 maja 2021 r. (Dz.U.2021.1090) zmieniającej z dniem 3 lipca 2021 r. ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, powinny zgodnie z jej nazwą stanowić odpowiedź na pandemię wywołaną COVID. Wbrew temu są swoistym wirusem aplikowanym przez polityków celem zamknięcia sądów dla obywateli. (...) Pod pozorem walki z koronawirusem ustawodawca wprowadza niekonstytucyjne rozwiązania w momencie, kiedy jednocześnie odmraża działalność publiczną państwa polskiego. Co więcej te restrykcyjne rozwiązania utrzymuje przez rok po zakończeniu pandemii. Zwrócono przy tym m.in. uwagę na fakt, że zmiany te likwidują zasadę kolegialności składów sądowych, także poprzez odstąpienie od udziału czynnika społecznego w postaci ławników, o czym stanowi art. 182 Konstytucji RP

Tekst memorandum dostępny jest na stronie internetowej RPO: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/memorandum-prawo-obywatela-do-sadu>.

Ponadto Rzecznik skierował wystąpienie generalne do Ministra Sprawiedliwości, w którym wskazał, że wprowadzone ustawą z dnia 28 maja 2021 r. zmiany są niekonstytucyjne, pozbawiają społeczeństwo istotnych gwarancji proceduralnych, uniemożliwiają ławnikom wykonywanie funkcji, do której zostali powołani, a przy tym nie można ich usprawiedliwić stanem zagrożenia epidemicznego panującym w kraju. Rzecznik zwrócił się do Ministra z prośbą o rozważenie podjęcia odpowiednich działań legislacyjnych. Tekst wystąpienia RPO oraz odpowiedzi MS dostępny jest na stronie internetowej RPO:

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-krytykuje-ograniczenie-udzialu-lawnikow-w-orzekaniu>

Rzecznik przyłączył się również do postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Rejonowym w Poznaniu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie w której nastąpiła zmiana składu orzekającego na podstawie kwestionowanego przepisu. Stanowisko Rzecznika dostępne jest na stronie internetowej RPO:

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-sad-udzial-lawnikow-ograniczenie-zlamanie-konstytucji-prawa-miedzynarodowego>.

W związku z powyższym, mając na uwadze Pana prośbę o wystąpienie przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie niekonstytucyjności wskazanych przepisów ustawy z dnia 28 maja 2021 r., pragnę zapewnić, że Rzecznik dostrzega problem niegodności z Konstytucją tych regulacji. Ewentualne stanowisko Rzecznika w sprawie skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego w tej sprawie zostanie zamieszczone na stronie internetowej RPO.

Jednocześnie, odnosząc się do kwestii odmowy udostępnienia informacji publicznej przez Ministerstwo Sprawiedliwości w postaci wyników analizy danych dotyczących nieobecności ławników w związku z pandemią, uprzejmie informuję, że przedstawione informacje nie są wystarczające do podjęcia przez Rzecznika działań w tym zakresie. Z tego względu zwracam się z uprzejmą prośbą **o uzupełnienie Pana wniosku przez przesłanie kopii wszelkich dokumentów/korespondencji w tej sprawie.**

Z poważaniem,

Marcin Malecko

Naczelnik Wydziału

/-podpisano elektronicznie/